

Resultater fra registreringsnettet 2011 i vinterhvede

Se udviklingen af skadegørere i vinterhvede i planteavlskonsulenternes registreringsnet 2011.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Resumé:

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Angrebsudviklingen af skadegørere i vinterhvede er fulgt igen i 2011 i planteavlskonsulenternes registreringsnet. Septoria og meldug var de dominerende skadegørere. Angrebene af Septoria var samlet set moderate men i flere marker udviklede der sig fra slutningen af juni og fremad ret kraftige angreb trods den lange tørre periode tidligere i foråret, hvilket var overraskende. Angrebene af meldug var moderate til kraftige. Hvedebladplet bredte sig fra omkring 1. juli og løbende i juli i mange hvedemarker over hele landet i både pløjede og upløjede marker, hvilket er usædvanligt. Angrebene af gulrust var svage i de fleste sorter, men i Oakley og til dels Ambition optrådte kraftige angreb. Angrebene af brunrust var meget svage. Angrebene af bladlus var overvejende svage, men i enkeltmarker optrådte mere udbredte angreb.

Baggrund

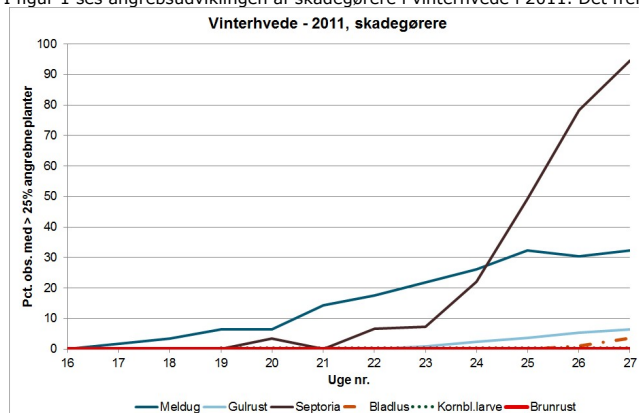
Detaljerede data er i vækstsæsonen løbende vist på [LandbrugsInfo](#) og [Landmand.dk](#). Nedenfor gives et kort sammendrag af resultaterne. Bedømmelserne er både foretaget i ubehandlede forsøgsparceller og i marker (både svampebehandlede og ikke svampebehandlede), hvor planteavlskonsulenterne alligevel kom i forbindelse med markbesøg. I forsøgene er der således bedømt på de samme lokaliteter uge efter uge, mens der er bedømt i forskellige marker fra uge til uge.

I det følgende er kun vist data fra ubehandlede forsøg for at kunne sammenligne angrebsgraderne med tidligere år. I forsøgene er der bedømt i ubehandlede parceller på ca. 35 lokaliteter i 4-8 sorter pr. forsøg (i alt ca. 250 observationer). Der er bedømt i følgende sorter: Ambition, Frument, Hereford, Jensen, Mariboss, Oakley, Tabasco og Tuareg og i enkelte marker med JB Asano og Lear. Der er hovedsageligt bedømt i sorter, som er udbredt i dyrkningen. Forskelle i angrebnsniveau for svampesygdomme fra år til år er derfor også påvirket af de valgte sorter i registreringsnettet. På tre lokaliteter har der yderligere været bedømt i de meget rustmodtagelige sorter Korpral og Cardos, som ikke er udbredt i dyrkningen eller kun meget lidt udbredt. Sorterne indgår i den såkaldte "Rustvagt", hvor meget modtagelige sorter er udsat tidligt for at se, om det kan bruges til en tidlig varsling for gulrust.

De fundne angreb er blevet sammenholdt med de vejledende bekæmpelsestærskler i Planteværn Online, således at der for meldug, gulrust, brunrust og bladlus ugentligt kunne angives et bekæmpelsesbehov i de forskellige sorter. Til at fastlægge behovet for Septoria-bekæmpelse blev der vist et Danmarkskort med nedbørsdata.

Nedenfor ses et sammendrag af resultaterne. Angreb af svampesygdomme er bedømt som procent angrebne planter. Før vækststadium 32 bedømmes på hele planten, og derefter bedømmes på de tre øverste blade. Fra og med vækststadium 45 bedømmes yderligere procent dækning på hvert af de to øverste blade. Sidstnævnte bedømmelser er kun undtagelsesvis vist i figurene. Angreb af bladlus og kornbladbiller er bedømt som procent strå med bladlus/larver. Bedømmelse af Septoria er først begyndt omkring vækststadium 37. Skadedyr er kun registreret i én sort pr. lokalitet.

I figur 1 ses angrebsudviklingen af skadegørere i vinterhvede i 2011. Det fremgår, at Septoria og meldug var de dominerende skadegørere.

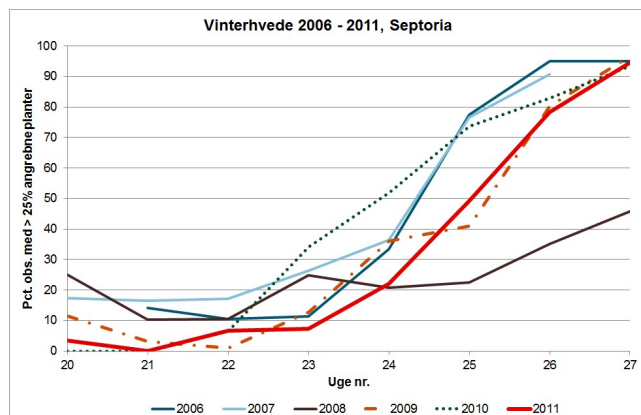

Figur 1. Udviklingen af skadegørere i vinterhvede i registreringsnettet 2011. Pct. observationer med over 25 pct. angrebne planter er angivet.

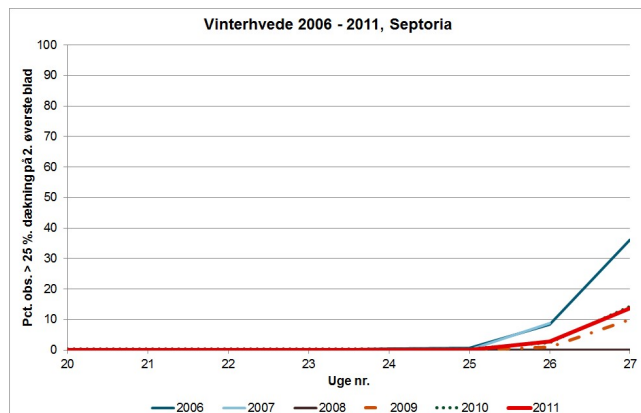
I figur 2 og 3 er angrebene af **Septoria** (hvedegråplet) sammenlignet med tidligere år. I figur 3 er vist procent observationer med over 25 pct. dækning af Septoria på 2. øverste blad. Det fremgår, at angrebene var moderate, men der var meget stor variation i angrebsgraden. I flere marker udviklede der sig fra slutningen af juni og fremad ret kraftige angreb trods den lange tørre periode tidligere i foråret, hvilket var overraskende.

Hvedebladplet bredte sig fra omkring 1. juli og løbende i juli i mange hvedemarker over hele landet i både i pløjede og upløjede marker, hvilket er usædvanligt. Normalt ses betydende angreb af hvedebladplet kun ved reduceret jordbearbejdning og samtidig forfrugt hvede, fordi svampen overlever på planterester af hvede, men i 2011 må der have været gode muligheder for fjernsmitte af svampen. Hvedebladplet har været kendt i Danmark siden omkring slutningen af 1990-erne, og det er første gang, at angrebet har optrådt så udbredt i landet. Svampen producerer ved høje temperaturer en ny portion sporer ca. hver 5. dag og kan derfor opformere sig meget hurtigt. Til sammenligning forløber der tilsvarende 3 uger ved angreb af Septoria. Juni og juli 2011 var relativt varm og mere fugtig end normalt.

Hvedebladplet bedømmes i registreringsnettet kun i marker med forfrugt hvede og samtidig reduceret jordbearbejdning, fordi problemet her er størst. Der har kun indgået 10-15 af disse marker i registreringsnettet, og der er kun udført bedømmelser i maj, hvor der var overvejende var svage angreb.

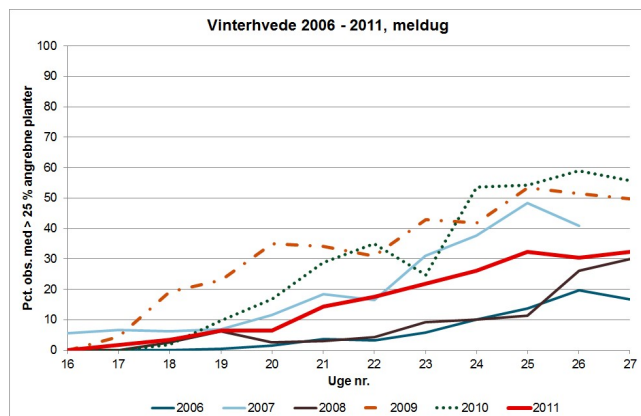

Figur 2. Udviklingen af Septoria i de seneste seks år i registreringsnettet. Pct. observationer med over 25 pct. angrebne planter er angivet.

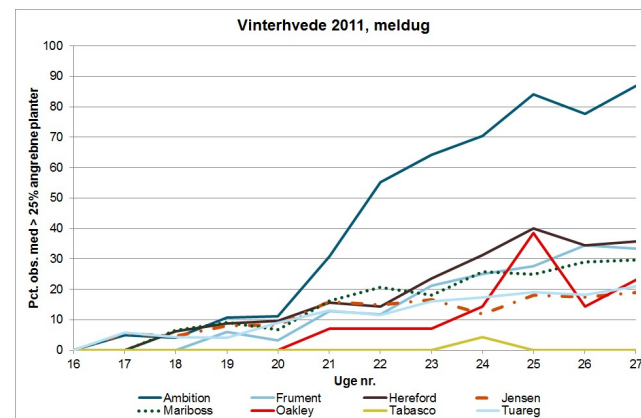

Figur 3. Udviklingen af Septoria i de seneste seks år i registreringsnettet. Pct. observationer med over 25 pct. dækning på 2. øverste blad er angivet.

Af figur 4 og 5 fremgår, at angrebene af **meldug** var moderate til kraftige. Mest meldug blev fundet i Ambition, men der blev fundet tilfælde af meget meldug i de fleste sorter. Mindst meldug blev fundet i Tabasco.

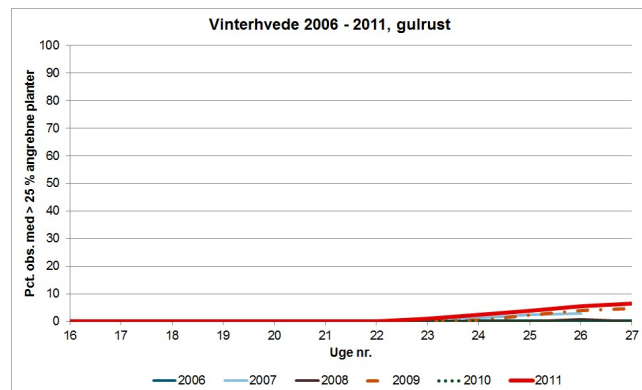

Figur 4. Udviklingen af meldug i de seneste seks år i registreringsnettet. Pct. observationer med over 25 pct. angrebne planter er angivet.

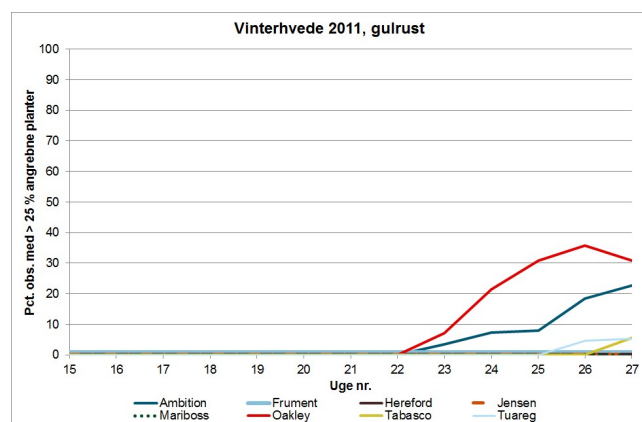

Figur 5. Udviklingen af meldug i forskellige hvedesorter i registreringsnettet 2011. Pct. observationer med over 25 pct. angrebne planter er angivet.

Angrebene af **gulrust** var svage eller forekom ikke i de fleste sorter, men i Oakley og til dels Ambition optrådte meget kraftige angreb i ubehandlede forsøg. I Tuareg og Tabasco fandtes også gulrust i nogle tilfælde. Se figur 6 og 7. I flere vårhvedesorter blev også fundet gulrust.

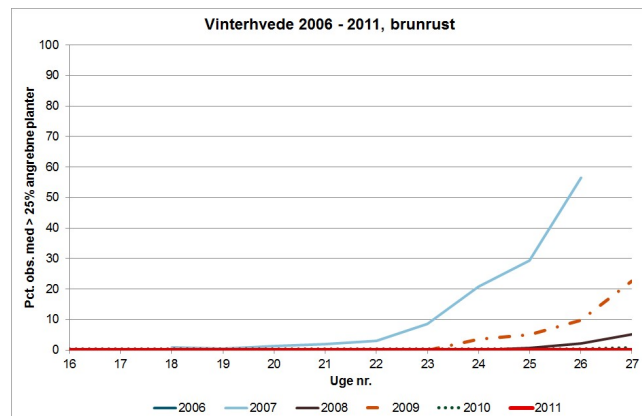

Figur 6. Udviklingen af gulrust i de seneste seks år i registreringsnettet. Pct. observationer med over 25 pct. angrebne planter er angivet.

Figur 7. Udviklingen af gulrust i forskellige hvedesorter i registreringsnettet 2011. Pct. observationer med over 25 pct. angrebne planter er angivet.

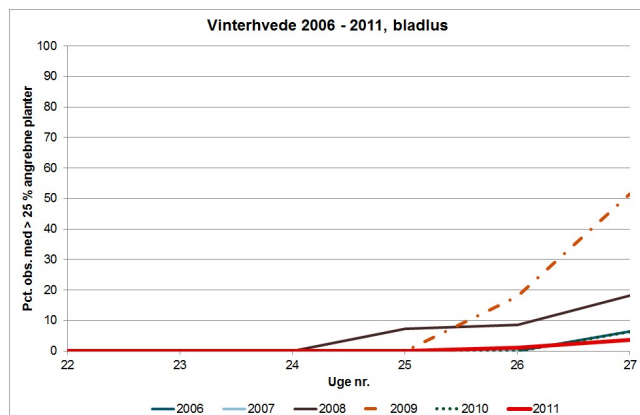
Angrebene af **brunrust** var meget svage. Se figur 8.

Figur 8. Udviklingen af brunrust i de seneste seks år i registreringsnettet. Pct. observationer med over 25 pct. angrebne planter er angivet.

Aksfusarium var som følge af det fugtige vejr omkring blomstring mere udbredt end normalt. Angreb af aksfusarium bedømmes ikke i registreringsnettet.

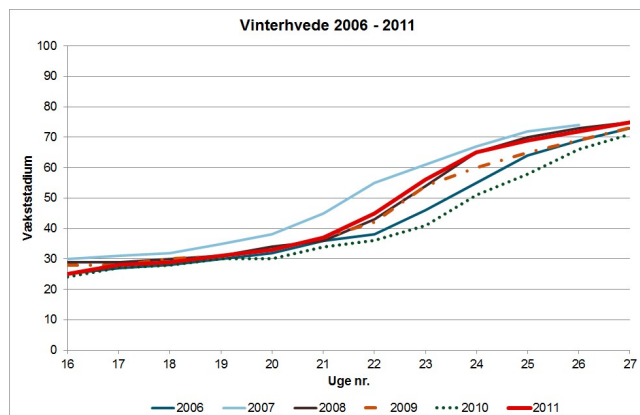
Angrebene af **bladlus** var overvejende svage, men i enkeltmarker optrådte mere udbredte angreb. I figur 9 er angrebsudviklingen sammenlignet med tidligere år.

Figur 9. Udviklingen af bladlus i de seneste seks år i registreringsnettet. Pct. observationer med over 25 pct. angrebne planter er angivet.

Angrebene af **kornbladbillelarver** var svage.

I figur 10 er **hvedens udvikling** i 2011 sammenlignet med tidligere år. Det fremgår, at hveden udviklede sig forholdsvis hurtigt.

Figur 10. Udviklingen i vækststadier i hvede i de seneste seks år i registreringsnettet.

Det er muligt at downloade alle [baggrundstal og figurer](#) i et Excel regneark.